

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

ONTWIKKELZONE PRINS WILLEM ALEXAN-
DERLAAN

TE APELDOORN

GEMEENTE APELDOORN

- ✿ Bodem
- ✿ Waterbodem
- ✿ Water
- ✿ Archeologie
- ✿ Ecologie
- ✿ Milieu

Ecologie

**Quickscan flora en fauna
Ontwikkelzone Prins Willem Alexanderlaan te
Apeldoorn
in de gemeente Apeldoorn**

Opdrachtgever	Gemeente Apeldoorn Postbus 9033 7300 ES Apeldoorn
Project	APE.G03.ECO1
Rapportnummer	11106150
Status	Eindrapportage
Datum	22 december 2011
Vestiging	Doetinchem
Opsteller	Ing. L. Hunink-Verwoerd
Paraaf	LV
Kwaliteitscontrole	Ing. E.R. Witter
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	BESCHRIJVING PLANGEBIED	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	2
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	2
2.3	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	2
3.	ONDERZOEKSMETHODIEK	3
4.	TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	4
4.1	Inleiding	4
4.2	Flora- en faunawet.....	4
4.3	Algemene zorgplicht	5
4.4	Gebiedsbescherming.....	5
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	6
5.1	Algemeen.....	6
5.2	Onderzoeksresultaten per locatie.....	6
5.2.1	Locatie 1	6
5.2.2	Locatie 2	7
5.2.3	Locatie 3	7
5.2.4	Locatie 4	8
5.2.5	Locatie 5	11
5.2.6	Locatie 6	11
5.2.7	Locatie 7	12
5.2.8	Locatie 8	12
5.2.9	Locatie 9	13
5.2.10	Locatie 10	13
5.2.11	Locatie 11	15
5.3	Gebiedsbescherming.....	15
6.	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	16

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
2. - Geraadpleegde bronnen
3. - Natuurwetgeving en beleid

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Apeldoorn opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna ter plaatse van de Ontwikkelzone Prins Willem Alexanderlaan te Apeldoorn in de gemeente Apeldoorn.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2. BESCHRIJVING PLANGEBIED

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

Het plangebied Ontwikkelzone Prins Willem Alexanderlaan (± 90 hectare), is gelegen in het stedelijk gebied van Apeldoorn. Het plangebied is opgedeeld in een aantal onderzoekslocaties waarbinnen nieuwbouw wordt gerealiseerd. De begrenzing van het plangebied en de ligging van de onderzoekslocaties zijn weergegeven in figuur 1.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 33 B (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van het plangebied $X = 193.750$, $Y = 468.930$. Het plangebied is gelegen in de kilometerhokken 194/469, 193/469, 193/468.

Het plangebied is aan de zuidzijde begrensd door de spoorlijn Deventer-Amersfoort. De oostzijde is begrensd middels kantoorpanden gelegen aan de Koning Stadhouderslaan. Aan de noordzijde van het leg. De westzijde is begrensd middels kantoorpanden gelegen aan de Koningslijn en de Koningslijn (straat).

Figuur 1: Begrenzing plangebied (wit omkaderd) met onderzoekslocaties (bron ondergrond: Atlas Groen Gelderland).

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

Het plangebied is opgedeeld in elf onderzoekslocaties waarbinnen de ingrepen zijn gepland. De nummers van de locaties zijn weergegeven in figuur 1. In onderhavige rapportage zullen per locatie de onderzoeksresultaten worden beschreven. Binnen de rood omkaderde onderzoekslocaties is woningbouw gepland. Binnen de geel omkaderde onderzoekslocatie is een kantoor gepland. Tevens behoort tot de onderzoekslocatie het beekstelsel van de Grift, deze is in figuur 1 blauw gemarkeerd.

De initiatiefnemer is voornemens binnen de onderzoekslocaties nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen uit te voeren, in de vorm van woning- en kantorenbouw en herstel van het beekstelsel van de Grift. Daarbij wordt de skatehal aan de Prinses Beatrixlaan 301 gesloopt.

2.3 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000 en Ecologische Hoofdstructuur

Op een afstand van circa 2,5 km ten westen van de onderzoekslocatie bevindt zich een gebied dat zowel is aangewezen als Natura 2000 als EHS. Het betreft de Veluwe.

3. ONDERZOEKSMETHODIEK

Er is een tweetal veldbezoeken op de onderzoekslocatie uitgevoerd. Deze hebben plaatsgevonden op 16 november 2011 en 30 november 2011. Tijdens de veldbezoeken zijn alle deellocaties, alsmede de directe omgeving onderzocht. Het tweede veldbezoek is uitgevoerd ter plaatse van de skatehal en naastgelegen groenvoorziening. Deze percelen bleken tijdens het eerste veldbezoek niet vrij toegankelijk te zijn. Gedurende de veldbezoeken is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

In 2006 is door de gemeente Apeldoorn (Dhr. H. Cuppen) voor een deel van de onderzoekslocaties een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Uit betreffende quickscan blijkt dat er geen ontheffing nodig was in het kader van de Flora- en faunawet of vergunning benodigd werd geacht in het kader van de Natuurbeschermingswet. Geconcludeerd werd dat er rekening gehouden diende te worden met het broedseizoen. Het verwijderen van beplanting en slopen van gebouwen diende buiten de periode van half maart tot half juli te geschieden. Sinds 2009 is er een wijziging in de wetgeving ten aanzien van de beschermde status van enkele broedvogelsoorten (uilen, huismus, gierzwaluw) en vleermuizen. De betreffende quickscan is gedateerd en dient voor de onderzoekslocaties te worden geactualiseerd.

Aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken is nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie. Verder zijn toegankelijke gegevens van natuur- en soortbescherming organisaties gebruikt en zijn gegevens van de provincie Gelderland geraadpleegd. Via de gemeente Apeldoorn is de NDFF geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

Verspreidingsgegevens van soorten zijn veelal weergegeven op kilometerhokniveau (1 x 1 kilometer) of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Verder zijn sommige verspreidingsgegevens niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

4. TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

4.1 Inleiding

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken, zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgeving ten aanzien van de soortbescherming is in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snelesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie.

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Flora- en faunawet bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

4.2 Flora- en faunawet

Voor de Flora- en faunawet geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in drie beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend werkt. Broedvogels en vleermuizen zijn soortgroepen uit de strengste beschermingscategorie. Voor de overige soortgroepen is de beschermingsstatus afhankelijk van de soort.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen.

Nesten van huismus, steenuil, sperwer, ransuil, kerkuil, boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, ooievaar, oehoe, roek, slechtvalk, wespandief en zwarte wouw zijn het gehele jaar beschermd. Het betreffen soorten uit de beschermingscategorieën 1 t/m 4 van de aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen (bron: Dienst Regelingen, 25 augustus 2009). De nestplaats, bomengroep of boomholte van een deel van deze soorten worden ook buiten het broedseizoen gebruikt. Een ander deel van deze soorten maken enkel gebruik van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid, of maken ieder jaar gebruik van hetzelfde nest (of dezelfde nestlocatie). Daar-

naast is er een aantal soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn, ondanks dat de soort ieder jaar op dezelfde plek terugkeert om te broeden (beschermingscategorie 5). Van deze soorten wordt verondersteld dat ze over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Voorwaarde hierbij is dat er in de directe omgeving wel geschikt habitat aanwezig is. Voorbeelden hiervan zijn spechtensoorten, huiswaluw, boerenwaluw, ekster, bosuil, torenvalk en holenbroeders als boomkruiper, koolmees en bonte vliegenvanger. Nestlocaties van soorten uit de beschermingscategorie 5 zijn in uitzonderlijke gevallen ook buiten het broedseizoen beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen alle verblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven.

4.3 Algemene zorgplicht

De algemene zorgplicht houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen voor de flora en fauna kunnen ontstaan, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen te voorkomen. Zo kan er bijvoorbeeld rekening worden gehouden met amfibieën en kleine zoogdieren worden wanneer materialen en houtstapels, waaronder de dieren verblijven, worden verwijderd. De algemene zorgplicht is in de meeste gevallen voornamelijk van toepassing op beschermde soorten die staan vermeld in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit betreffen algemeen voorkomende soorten, waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling geldt. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor de betreffende soortgroep worden aangegeven.

4.4 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Algemeen

Op locaties met struweel worden algemene broedvogels verwacht waarvan de nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd. Per locatie is in paragraaf 5.2 beschreven in hoeverre soorten zijn te verwachten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, op basis van verspreidingsgegevens en het habitat op de locatie. Per locatie wordt beschreven in hoeverre vaste rust- en verblijfplaats van vleermuizen aanwezig kunnen zijn of dat er sprake is van foerageergebied. Voor de te verwachten zoogdieren geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Alleen op de locaties die op basis van aanwezig habitat relevant zijn voor de soortgroepen vlinders, libellen, amfibieën en vissen, worden deze soorten beschreven. Zo geldt voor vissen dat alleen de werkzaamheden ter plaatse van de Grift van belang zijn. Het voorkomen van reptielen is op basis van verspreidingsgegevens, de ligging van de locatie midden in Apeldoorn en aanwezig habitat op voorhand uit te sluiten. Deze soortgroep wordt dan ook verder niet meer genoemd. Voor planten is een inschatting gedaan op basis van het biotoop ter plaatse, aangetroffen planten(resten) en thans bekende gegevens.

5.2 Onderzoeksresultaten per locatie

5.2.1 Locatie 1

Locatie 1 betreft een groenvoorziening die bestaat uit grasland met enkele vrijstaande bomen en struiken. Op de locatie is woningbouw gepland. Hiertoe zal de beplanting worden verwijderd.

Figuur 2: locatie 1 en luchtfoto onderzoekslocatie (bron ondergrond Atlas Groen Gelderland)

Er zijn geen indicaties dat de locatie in gebruik is door jaarrond beschermde vogelsoorten. In de bomen zijn geen holtes aangetroffen. Algemeen voorkomende broedvogels zijn wel te verwachten. Overtredingen kunnen worden voorkomen door het verwijderen van de bomen en struiken buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Door het ontbreken van bomen met holtes en bebouwing zijn er geen verblijfplaatsen van vleermuizen te verwachten. Mogelijk wordt de locatie gebruikt als foerageergebied. Er wordt echter niet verwacht dat er sprake is van belangrijk foerageergebied. In de omgeving blijft voldoende foerageergebied aanwezig. Met betrekking tot grondgebonden zoogdieren en amfibieën zijn geen overtredingen te verwachten en zijn geen specifieke maatregelen noodzakelijk in het kader van de zorgplicht. Beschermde vaatplanten zijn niet te verwachten.

5.2.2 Locatie 2

Locatie 2 betreft een groenvoorziening die bestaat uit gras en braakliggend terrein. Aan de rand van het perceel zijn bomen en struiken aanwezig, deze blijven vooralsnog gehandhaafd. Op de locatie is woningbouw gepland.

Figuur 3: locatie 2 en luchtfoto onderzoekslocatie (bron ondergrond Atlas Groen Gelderland)

Er zijn geen indicaties dat de locatie in gebruik is door jaarrond beschermde vogelsoorten. Algemeen voorkomende broedvogels zijn te verwachten in de randzone ter plaatse van de bomen en struiken. Omdat deze gehandhaafd blijven, zijn overtredingen ten aanzien van broedvogels niet te verwachten. Mochten er werkzaamheden in de randzone plaatsvinden, wordt geadviseerd deze buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor vleermuizen zijn geen overtredingen te verwachten. Met betrekking tot grondgebonden zoogdieren en amfibieën zijn eveneens geen overtredingen te verwachten en zijn geen specifieke maatregelen noodzakelijk in het kader van de zorgplicht. Beschermde vaatplanten zijn niet te verwachten.

5.2.3 Locatie 3

Locatie 3 betreft een gebouw dat in gebruik is als skatehal. Het gebouw is voorzien van een plat dak. De bovenzijde van de gevels zijn aan de oostzijde voorzien van plaatmaterialen. Aan de zuidzijde zijn gevelplaten aanwezig van aardewerk. Op de locatie wordt woningbouw voorzien. Hiertoe zal de skatehal worden gesloopt. Er vinden geen kapwerkzaamheden plaats.

Figuur 4: locatie 3 en luchtfoto onderzoekslocatie (bron ondergrond Atlas Groen Gelderland)

Het gebouw is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Rondom in het gebouw bevinden zich open stootvoegen die toegang bieden tot een toegankelijke spouwruimte. De gevelplaten aan de zuidzijde zijn ook geschikt voor vleermuizen. Onder de platen bevinden zich holle ruimtes en tussen de platen zijn mogelijkheden voor vleermuizen om de holle ruimtes te bereiken. Zeker aan de zuidzijde zijn de platen aantrekkelijk voor vleermuizen omdat deze opwarmen door de zon.

Figuur 5: Onder de gevelplaten is geschikte ruimte aanwezig voor vleermuizen.

Voor het overige zijn er op het terrein geen beschermde soorten te verwachten omdat de locatie geheel bebouwd en verhard is. Tijdens het veldbezoek is gelet op beschermde muurvegetatie, dit is niet aangetroffen. De groenvoorzieningen rond het gebouw vormen wel een geschikt habitat voor diverse soorten maar dit betreft locatie 4.

5.2.4 Locatie 4

Locatie 4 betreft een terrein aan de zuidzijde van de skatehal. Het terrein is begroeid met jong bos, afgewisseld met open terrein met struiken. Door de vegetatiestructuren ter plaatse is het een vrij natuurlijk ogend terrein. Het perceel is omheind waardoor er voor soorten veel rust heerst ten opzichte van de bebouwde omgeving. Ook op deze locatie is woningbouw voorzien. Met betrekking tot de toetsing aan de Flora- en Faunawet wordt er vanuit gegaan dat het groen voor het overgrote deel zal verdwijnen.

Figuur 6: locatie 4 en luchtfoto onderzoekslocatie (bron ondergrond Atlas Groen Gelderland)

Broedvogels (nest jaarrond beschermd, volgens beschermingscategorie 1 t/m 4)

Het habitat op de onderzoekslocatie vormt door de dichte vegetatie en ontoegankelijkheid een geschikte broedlocatie voor sperwer. Sperwer komt binnen de bebouwde kom voor waarbij de soort jaagt op zangvogels. Juist binnen de bebouwde kom vormt dit perceel een rustige plek om te broeden. In een van de meidoorns is een nest aangetroffen die potentieel voor de soort geschikt is. Nestplaatsen van deze soort zijn jaarrond beschermd. Op het westelijke deel van de locatie is een plukplaats aangetroffen van een duif die mogelijk door sperwer is geplukt. Aanvullend onderzoek zal moeten uitwijzen of sperwer van de locatie gebruik maakt en of er voor de soort alternatieven in de omgeving aanwezig zijn of moeten worden aangeboden.

Broedvogels (nest in bepaalde gevallen jaarrond beschermd, volgens beschermingscategorie 5)

Op de locatie zijn twee nesten van ekster waargenomen. Het gaat om algemeen voorkomende soort, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid heeft. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soort op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben.

Broedvogels (nest niet jaarrond beschermd, bescherming alleen gedurende broedseizoen)

Op de locatie zijn verder geschikte nestlocaties aanwezig voor algemene vogels als merel, heggemus, winterkoning, roodborst en houtduif. Een medewerker van de skatehal doet melding van de aanwezigheid van eenden op de locatie. Voor de te verwachten algemene soorten geldt dat, indien het groen op de onderzoekslocatie, buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In de Flora- en faunawet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Slaapplaatsen vogels

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, kauw en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, hoge bomen, of de veiligheid van open water. Op de locatie zijn in het bosgedeelte uitwerpselen aangetroffen die duiden op een slaapplaats van vermoedelijk houtduif. Een deel hiervan valt net buiten de onderzoekslocatie. Mogelijk kan een deel behouden blijven. Slaapplaatsen zijn volgens de huidige interpretatie van de Flora- en Faunawet niet beschermd. Het is op basis van de quickscan niet te beoordelen in welke mate de slaapplaats wordt gebruikt en of het verwijderen ervan wellicht elders overlast zou veroorzaken doordat de houtduiven elders zullen gaan slapen. Een eventueel aanvullend onderzoek zal dat kunnen uitwijzen.

Vleermuizen

In de bomen zijn geen holtes aangetroffen waarvan vleermuizen gebruik kunnen maken. Gelet op het aanwezige habitat zal de locatie door vleermuizen worden gebruikt om te foerageren. In hoeverre het om belangrijk foerageergebied gaat is niet bekend. Dit houdt naar verwachting ook verband met eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen in de skatehal op locatie 3 aan de noordzijde van het gebied.

Grondgebonden zoogdieren

Het habitat op de locatie is geschikt voor diverse grondgebonden zoogdieren als egel, bosmuis, rosse woelmuis, mol, konijn en wezel. Het habitat is optimaal voor de soorten wegens aanwezigheid van dichte begroeiing, stenenstapels en de rust op het perceel. Tijdens het veldbezoek is een aantal hollen van konijn aangetroffen. Voor dergelijke algemeen voorkomende soorten geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is. Het is echter in het kader van de algemene zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn in het kader van de algemene zorgplicht geen specifieke maatregelen nodig. Strenger beschermde soorten worden niet verwacht.

Libellen en dagvlinders

Libellen zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Gelet op het habitat op de onderzoekslocatie en het ontbreken van oppervlaktewater, is het uitgesloten dat er beschermde libellensoorten van de onderzoekslocatie gebruik maken. Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Dit betekent dat zowel de rupsen, poppen als vlinders moeten kunnen overleven. Voor de vlinders geldt dat er een geschikte temperatuur en luchtvochtigheid aanwezig moet zijn, dat wordt

beïnvloed door aanwezigheid van vegetatie. Als voedsel dienen waardplanten voor de rupsen en nectarplanten voor de vlinders aanwezig te zijn. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Tijdens het onderzoek door de gemeente Apeldoorn in 2006, wordt melding gemaakt van kleine vuurvliinder en bond zandoogje. Beide soorten zijn niet wettelijk beschermd. Het zegt wel dat het gebied geschikt is voor dagvlinders. Volgens gegevens van de NDFF zijn er op de locatie eitjes van de sleedoornpage aangetroffen. De sleedoornpage is een zeldzame vlindersoort die is opgenomen op de Rode Lijst van bedreigde vlindersoorten. Volgens de Flora- en Faunawet heeft deze soort geen beschermde status. Indien er in de planvorming bosschages met sleedoorn moeten wijken, dan kunnen de struiken eventueel worden verplaatst naar een geschikte locatie buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Vaatplanten

De locatie is begroeid met bomen als berk en populier. De struiklaag bestaat onder andere uit meidoorn, boswilg, vlier en braam. In het bosgedeelte is klimop aanwezig. Verder is op de locatie een ruigte aanwezig met verschillende grassen en zeggen. Tijdens het onderzoek door de gemeente Apeldoorn in 2006, wordt melding gemaakt van glanshaver en guldenroede. Tijdens het veldbezoek op 30 november 2011 zijn diverse groeiplaatsen van brede wespenorchis aangetroffen (zie figuur 7). Het blad met de uitgebloeide stengels zijn nog duidelijk te herkennen. In totaal zijn zo'n 30 tot 50 planten waargenomen. Dit is een aanzienlijk aantal. Voor brede wespenorchis geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Gelet op het aantal en de omvang van de groeiplaats, zijn maatregelen voor een (gedeeltelijk) behoud van de groeiplaats op zijn plaats.

Figuur 7: Groeiplaats brede wespenorchis locatie 4.

5.2.5 Locatie 5

Locatie 5 betreft een braakliggend terrein nabij woningen met tuinen. Op de locatie is woningbouw gepland. Ten behoeve van de ingreep zal de vegetatie worden verwijderd.

Figuur 8: locatie 5 en luchtfoto onderzoekslocatie (bron ondergrond Atlas Groen Gelderland)

Er zijn geen indicaties dat locatie 5 in gebruik is door jaarrond beschermde vogelsoorten. Op het aangewezen perceel zijn sporen aanwezig. Er zijn geen braakballen of uitwerpselen van uilen aangetroffen. Algemeen voorkomende broedvogels zijn op het perceel te verwachten. Overtredingen kunnen worden voorkomen door het verwijderen struiken buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Door het ontbreken van bomen met holtes en bebouwing zijn er geen verblijfplaatsen van vleermuizen te verwachten. Met betrekking tot grondgebonden zoogdieren en amfibieën zijn geen overtredingen te verwachten en zijn geen specifieke maatregelen noodzakelijk in het kader van de zorgplicht. Beschermde vaatplanten zijn niet waargenomen of te verwachten.

5.2.6 Locatie 6

Locatie 6 betreft een perceel dat voor een deel bebouwd is geweest met woonhuizen en voor een deel in gebruik is en was als hondenuitlaatgebied. De bebouwing is inmiddels verwijderd en de grond is geëgaliseerd. Op de locatie is woningbouw gepland.

Figuur 9: locatie 6 en luchtfoto onderzoekslocatie (bron ondergrond Atlas Groen Gelderland)

Wegens het gebruik als gazon en hondenuitlaatgebied zijn geen beschermde soorten te verwachten. Aan de randzone langs de Prins willem Alexanderlaan is struweel en een aantal bomen aanwezig. In boom langs de laan is een eksternest aanwezig (zie figuur 6). Het groen blijft gehandhaafd.

5.2.7 Locatie 7

Locatie 7 betreft een perceel dat grotendeels bebouwd is geweest met woonhuizen. De bebouwing is inmiddels verwijderd en de grond is geëgaliseerd. Op de locatie is woningbouw gepland.

Figuur 10: locatie 7 en luchtfoto onderzoekslocatie (bron ondergrond Atlas Groen Gelderland)

Wegens het gebruik als gazon en hondenuitlaatgebied zijn geen beschermde soorten te verwachten. Gelet op de onderlinge afstand tot de aanwezige bebouwing aan de zuidzijde van de locatie is het niet te verwachten dat eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing buiten de locatie worden verstoord.

5.2.8 Locatie 8

Locatie 8 betreft een grasperceel, ingesloten tussen twee wegen en bebouwing. De locatie is geheel onbebouwd, onverhard en er is geen beplanting aanwezig. Op de locatie is woningbouw gepland. De bomen aan de zuidzijde van de onderzoekslocatie, langs de Waterloseweg, blijven gehandhaafd.

Figuur 11: locatie 9 en luchtfoto onderzoekslocatie (bron ondergrond Atlas Groen Gelderland)

Gelet op het habitat op de onderzoekslocatie is het niet te verwachten dat er beschermde soorten van de locatie gebruik maken. Overtredingen van de Flora- en Faunawet zijn op voorhand uit te sluiten.

5.2.9 Locatie 9

Locatie 9 betreft een tuin die is begroeid met hoge bomen waaronder sparren. In de tuin is struweel aanwezig. Door de realisatie van woningbouw zal de begroeiing verdwijnen.

Figuur 12: locatie 9 en luchtfoto onderzoekslocatie (bron ondergrond Atlas Groen Gelderland)

Tijdens het veldbezoek is gecontroleerd of er onder de sparren uitwerpselen of braakballen aanwezig zijn die duiden op een verblijfplaats van uilen. Er zijn geen sporen van uilen aangetroffen, waardoor de aanwezigheid van uilen kan worden uitgesloten. Voor het overige zijn algemeen voorkomende broedvogels te verwachten. Overtredingen zijn te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Het is niet op voorhand uitgesloten dat vleermuizen gebruik maken van de naastgelegen bebouwing. Mits de toekomstige bebouwing niet tegen de naastgelegen bebouwing wordt aangebouwd, maar een ruimte open blijft, zijn mogelijke overtredingen uit te sluiten. In de tuin kunnen kleine algemeen voorkomende zoogdieren voorkomen waarvoor een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling geldt. In het kader van de zorgplicht zijn geen aanvullende maatregelen noodzakelijk.

5.2.10 Locatie 10

Locatie 10 betreft de Grift en het gebied in de directe omgeving van de beek. De initiatiefnemer is voornemens het beekstelsel van de grif te herstellen. Hiertoe wordt in de toetsing aan de Flora- en Faunawet rekening gehouden met diverse werkzaamheden die in het kader van het beekherstel kunnen worden uitgevoerd. Het gaat daarbij om grond- en graafwerkzaamheden, aanvoer van leem, aanleg verhardingen, aanleg van groenvoorzieningen en kapwerkzaamheden.

Figuur 13: locatie 10 en luchtfoto onderzoekslocatie (bron ondergrond Atlas Groen Gelderland)

Broedvogels

Op het westelijke deel van de locatie is een eksternest waargenomen. Het gaat om algemeen voorkomende soort, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid heeft. Omdat er op locatie 4 mogelijk ook eksternesten verdwijnen, is het van belang dat het wordt zeker gesteld dat niet alle

bomen met eksternesten uit het plangebied verdwijnen. In de beplanting rond de beek zijn algemeen voorkomende vogelsoorten te verwachten waarvan de nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd. Om overtredingen te voorkomen dienen de werkzaamheden waarbij wordt gekapt of waarbij struiken worden verwijderd, buiten het broedseizoen plaats te vinden.

Vleermuizen

In de bomen zijn geen holtes aangetroffen die in gebruik kunnen zijn door vleermuizen. Gelet op het aanwezige habitat kan de locatie worden gebruikt door in de omgeving verblijvende vleermuizen om te foerageren. Omdat het beeksysteem wordt hersteld en er geen bebouwing wordt geplaatst, wordt er vanuit gegaan dat vleermuizen ook in de toekomstige situatie van het gebied gebruik kunnen blijven maken om te foerageren.

Zoogdieren, amfibieën en vissen

Voor de te verwachten zoogdiersoorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. In de randzone van de beek kunnen algemeen voorkomende amfibieën voorkomen. Ook voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Omdat de beek wordt hersteld, zal ook rekening gehouden moeten worden met vissen. In de beek worden stromingminnende soorten verwacht. Eén daarvan is het bierpje. Het bierpje heeft echter geen beschermde status. Toch wordt aanbevolen om in het kader van de zorgplicht rekening te houden met vissen, maar ook met amfibieën. Dit kan het beste door rekening te houden met de gevoelige periode van soorten. Hiervoor geldt in het algemeen dat de periode van voortplanting het meest kwetsbaar is. Werkzaamheden aan de beek vinden derhalve bij voorkeur plaats in de periode september en oktober.

Libellen

Libellen zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. De larven leven onder water, de volwassen dieren leven boven water. Daarom is ook de omgeving van het water belangrijk. Er is een aantal bepalende factoren voor een libellenhabitat. De belangrijkste daarvan is of het stilstaand of stromend water is. Sommige soorten komen alleen in stilstaand water voor, andere alleen in stromende. Daarnaast is het van belang of het water tijdelijk of permanent aanwezig is. Ook de aanwezigheid van vegetatie is een bepalende factor. Zo kan vegetatie boven water bijvoorbeeld dienen als uitkijkpost en ontwikkeling van de larven. Een typisch voorbeeld is de combinatie van groene glazenmaker (tabel 3 Flora- en Faunawet) en de aanwezigheid van de waterplant krabbenscheer. Tot slot is de samenstelling van het water belangrijk. Voor de beschermde soorten geldt dat het habitat bestaat uit stromend water (grote beken of rivieren) en meren en plassen, veelal in veengebieden. Omdat de Grift een klein beekje betreft en gelet op de verspreidingsgegevens van de beschermde soorten, is het niet te verwachten dat er beschermde libellensoorten van de onderzoekslocatie gebruik maken.

Dagvlinders

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Dit betekent dat zowel de rupsen, poppen als vlinders moeten kunnen overleven. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Het veldbezoek is buiten de vliegperiode van dagvlinders uitgevoerd. Tijdens het onderzoek door de gemeente Apeldoorn in 2006, wordt melding gemaakt van bruin zandoogje, zwartsprietdikkopje, boomblauwtje, atalanta en diverse soorten koolwitjes. Deze soorten zijn niet wettelijk beschermd. Het duidt aan dat het gebied geschikt is voor dagvlinders. Destijds is door de heer H. Cuppen geadviseerd om op grond van de bloemrijkdom en insectenrijkdom een deel van de oevers van de Grift te handhaven.

Vaatplanten

Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de groei- en bloeiperiode van vaatplanten. Veelal zijn wel planten(resten) te vinden, bijvoorbeeld zoals de brede wespenorchis op locatie 4. Op de nooroostzijde van de locatie wordt tijdens het onderzoek door de gemeente Apeldoorn in 2006 melding gemaakt van een droge ruigte en een matig schraal bloemrijk grasland. Waargenomen soorten zijn boerenwormkruid, akkerdistel, sint janskruid, guldenroede, hazenpootje en muskuskaasjeskruid. Tijdens het veldbezoek op 16 november 2011 was een dergelijke vegetatie niet te herkennen. Het zuidelijke deel bestaat uit een ponyweide die wordt begraasd. In de beek is tijdens het veldbezoek sterrenkroos waargenomen. Beschermde soorten als drijvend waterweegbree zijn niet aangetroffen. Wettelijk beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling geldt, worden niet verwacht.

5.2.11 Locatie 11

Locatie 11 is een grasperceel met daarin een groenstrook met coniferen en sparren. Op de locatie zullen kantoorpanden worden gerealiseerd. Ten behoeve van de ingreep worden de bomen gekapt.

Figuur 14: locatie 11 locatie 10 en luchtfoto onderzoekslocatie (bron ondergrond Atlas Groen Gelderland)

Tijdens het veldbezoek is gecontroleerd of er onder de sparren uitwerpselen of braakballen aanwezig zijn die duiden op een verblijfplaats van uilen. Er zijn geen sporen aangetroffen, waardoor de aanwezigheid van uilen kan worden uitgesloten. Voor het overige zijn algemeen voorkomende broedvogels te verwachten. Voor de te verwachten algemene soorten geldt dat, indien het groen op de onderzoekslocatie, buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In de Flora- en faunawet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Overige beschermde soorten worden niet verwacht.

5.3 Gebiedsbescherming

Aangezien de onderzoekslocatie niet is gelegen in of aangrenzend aan een onderdeel dat behoort tot de EHS, is aantasting niet aan de orde. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden, zoals het Natura 2000-gebied de Veluwe is, gelet op afstand tot de onderzoekslocatie en de aard van de ingreep niet aan de orde.

6. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft van de gemeente Apeldoorn opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna ter plaatse van de Ontwikkelzone Prins Willem Alexanderlaan te Apeldoorn in de gemeente Apeldoorn.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Voorgenomen ingreep

Het plangebied is opgedeeld in elf onderzoekslocaties waarbinnen de ingrepen zijn gepland. De initiatiefnemer is voornemens binnen de onderzoekslocaties ruimtelijke ontwikkelingen uit te voeren, in de vorm van woning- en kantorenbouw en herstel van het beekstelsel van de Grift. De skatehal aan de Prinses Beatrixlaan 301 wordt gesloopt.

Waarnemingen en te verwachten soorten

Broedvogels waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, zijn alleen te verwachten op locatie 4, het betreft de mogelijke aanwezigheid van sperwer. Ook is op de betreffende locatie een slaapplek van houtduif aanwezig. Op locaties met struweel worden algemene broedvogels verwacht waarvan de nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd. De skatehal is door de aanwezigheid van open stootvoegen en toegankelijke gevelplaten geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Mogelijk vormt locatie 4 een foerageergebied. Locatie 1 en 10 vormen mogelijk ook foerageergebied. Hiervoor geldt dat er naar verwachting voldoende foerageergebied beschikbaar blijft. Voor alle locaties geldt dat voor de te verwachten zoogdieren een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling geldt. Dit geldt ook voor de aanwezigheid van amfibieën en vissen ter plaatse van de grift, overtredingen zijn te voorkomen door het toepassen van de zorgplicht. Voor locatie 4 en 10 geldt dat deze vlinderrijk zijn. Op locatie 4 komt de zeldzame sleedoornpage voor. Op locatie 4 is een aanzienlijk aantal van de brede wespenorchis aangetroffen. Voor deze soort geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, maar (gedeeltelijk) behoud van strek wel de aanbeveling. Voor de overige soorten uit de verschillende soortgroepen vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat of zijn deze op grond van bekende verspreidingsgegevens of het ontbreken van verblijfsindicaties niet te verwachten. Geconcludeerd kan worden dat locatie 4 de meeste natuurwaarden heeft.

Maatregelen ter voorkoming van overtredingen van de Flora- en faunawet:

Indien de beplanting buiten het broedseizoen wordt verwijderd, zullen er geen overtredingen van de Flora- en faunawet plaatsvinden met betrekking tot broedvogels waarvan de nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd.

Algemene zorgplicht

Voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, amfibieën en vissen geldt de algemene zorgplicht, die er ondermeer in voorziet dat al het redelijkerwijs mogelijke dient te worden gedaan om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht wordt geadviseerd de werkzaamheden ter plaatse van de Grift buiten de gevoelige periode uit te voeren, in september en oktober. Daarnaast dient sleedoornpage en brede wespenorchis de aandacht.

Gebiedsbescherming

De EHS zal niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden (Natura 2000) is niet aan de orde.

Noodzaak tot nader onderzoek

Het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat vleermuizen gebruik maken van de skatehal op locatie 3. Door de uitvoering van nader onderzoek binnen het geschikte seizoen kan dit worden vastgesteld.

Aanvullend onderzoek zal moeten uitwijzen of sperwer van locatie 4 gebruik maakt en of er voor de soort alternatieven in de omgeving aanwezig zijn of moeten worden aangeboden.

Het is op basis van de quickscan niet te beoordelen in welke mate de slaappleats op locatie 4 wordt gebruikt en of het verwijderen ervan wellicht elders overlast zou veroorzaken doordat de houtduiven elders zullen gaan slapen. Een eventueel aanvullend onderzoek zal dat kunnen uitwijzen.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

Indien uit aanvullend onderzoek blijkt dat zich op de onderzoekslocatie een vaste rust- of verblijfplaats van vleermuizen of een jaarrond beschermde nestplaats van een broedvogel bevindt, treden er door de voorgenomen sloop mogelijk overtredingen op ten aanzien van de Flora- en faunawet. Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan kunnen vooraf bij Dienst Regelingen ter goedkeuring worden voorgelegd, door middel van een ontheffingsaanvraag.

Tabel I op bladzijde 18 geeft een samenvatting van de te verwachten verstoring en de te nemen vervolgstappen.

Tabel I. Overzicht te verwachten verstoring en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Ingrep verstoring	Nader onderzoek	Ontheffings- aanvraag (*)	bijzonderheden en locaties
Broedvogels	algemeen	ja	nee	nee	Het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren. Locaties: 1/4/5/6/9/10/11
	jaarrond beschermd	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek sperwer. Locatie: 4
Vleermuizen	verblijfplaatsen	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek gewone dwergvleermuis en laatvlieger in skatehal. Locatie: 3
	foerageergebied	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek in samenhang met mogelijke verblijfplaatsen in skatehal. Voor het overige blijft er naar verwachting voldoende foerageergebied in omgeving aanwezig. Locatie: 4
	vliegroutes	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		nee	nee	nee	-
Amfibieën		nee	nee	nee	Aandacht voor zorgplicht ten aanzien van gevoelige periodes. Locatie: 10
Reptielen		nee	nee	nee	-
Vissen		mogelijk	nee	nee	Aandacht voor zorgplicht ten aanzien van gevoelige periodes. Locatie: 10
Libellen en dagvlinders		nee	nee	nee	Aandacht voor algemeen voorkomende vlinders en slee-doornpage. Locaties: 4/10
Vaatplanten		ja	nee	nee	Brede wespenorchis, vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling Locatie: 4

* Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen of broedvogels worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan kunnen vooraf door Dienst Regelingen ter goedkeuring worden voorgelegd, middels een ontheffingsaanvraag.

Bijlage 2 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

Cuppen, H., 2006 Quicksan Gebied rond PWA-laan, Gemeente Apeldoorn

Dienst Regelingen, aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet, augustus 2009.

Heusden, W.R.M. van & Vreugdenhil, S.J., 2008. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.

Limpens, H., Regelink, J. & Koelman, R. (2009). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging VZZ.

SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Spitzen - van der Sluijs, A.M., G.W. Willink, R. Cremers, F.G.W.A. Ottburg, R.J. de Boer, P.M.L..Pfaff, W.W. de Wild, D.J. Stronks, R.J.H. Schröder, M.T. de Vos, D. M. Soes, P. Frigge & P.J.H. Struijk, 2007. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland. 1985 - 2005. Stichting RAVON, Nijmegen.

INTERNET

www.rijksoverheid.nl (natuurwetgeving)

www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)

www.vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)

www.atlasgroengelderland.nl

www.telmee.nl (waarnemingen van vrijwilligers)

www.vzz.nl (soortgegevens zoogdieren)

www.zoogdieratlas.nl (verspreidingsgegevens zoogdieren)

Bijlage 3 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen. Onder “activiteiten” worden alle activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik verstaan. Voorbeelden hiervan zijn de sloop van gebouwen, de ontwikkeling van woonwijken en bedrijventerreinen, dempen van wateren, maar ook natuurontwikkelingsprojecten. Alle activiteiten moeten getoetst worden op hun effecten op aanwezige en mogelijk aanwezige beschermde planten- diersoorten.

Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Voor vogels is een aparte categorie.

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’ (‘lichte toets’). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmbloem, steenbreekvaren, tongvaren
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 2005 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000 wetgeving, zullen de termen “habitatrichtlijn-gebied” en “vogelrichtlijngebied” komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het ministerie van LNV (via Dienst Regelingen) of door de provincie. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. Tot die tijd zal er echter per project beoordeeld moeten worden of er nadelige effecten te verwachten zijn voor een beschermd gebied.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Rode Lijsten

In opdracht van het ministerie van LNV zijn voor diverse soortgroepen zogenaamde Rode Lijsten samengesteld. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. Op deze manier geven de lijsten een indicatie van het belang van aanwezige planten en dieren in een gebied voor het behoud van de hele populatie. In door het ministerie van LNV opgestelde soortbeschermingsplannen wordt aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor het opstellen van compensatieverplichtingen.

Econsultancy is een onafhankelijk adviesbureau. Wij bieden realistisch advies en concrete oplossingen voor milieuvraagstukken en willen daarmee een bijdrage leveren aan een duurzaam en verantwoord gebruik van onze leefomgeving.

Diensten

Wij kunnen u van dienst zijn met een uitgebreid scala aan onderzoeken op het gebied van bodem, waterbodem, water, archeologie, ecologie en milieu. Op www.econsultancy.nl vindt u uitgebreide informatie over de verschillende onderzoeken.

Werkwijze

Inzet en professionele betrokkenheid kenmerkt onze diensten. De verantwoordelijke projectleider is het eenduidige aanspreekpunt voor de klant en draagt zorg voor alle aspecten van het project: kwaliteit, tijd, geld, communicatie en organisatie. De kernwaarden deskundig, vertrouwd, betrokken, flexibel, zorgvuldig en vernieuwend zijn een belangrijke leidraad in ons handelen.

Kennis

Het deskundig begeleiden van onze opdrachtgevers vraagt om betrokkenheid bij en kennis van de bedoelingen van de opdrachtgever. Het vereist ook gedegen en actuele vakinhoudelijke kennis. Alle beschikbare kennis wordt snel en effectief ingezet. De medewerkers vormen ons belangrijkste kapitaal. Persoonlijke en inhoudelijke ontwikkeling staat centraal want het werk vraagt steeds om nieuwe kennis en nieuwe verantwoordelijkheden.

Creativiteit

Onze medewerkers zijn in staat om buiten de geijkte kaders een oplossing te zoeken met in achtneming van de geldende wet- en regelgeving. Oplossingen die bedoeld zijn om snel en efficiënt het doel van de opdrachtgever te bereiken.

Kwaliteit

Er wordt continue gestreefd naar het verhogen van de professionaliteit van de dienstverlening. Het leveren van diensten wordt intern op een dusdanige wijze georganiseerd dat het gevraagde resultaat daadwerkelijk op een zo effectief en efficiënt mogelijke wijze wordt voortgebracht. Hierbij staat de klanttevredenheid centraal. Het kwaliteitssysteem van Econsultancy voldoet aan de NEN-EN-ISO 9001: 2008. Tevens is Econsultancy gecertificeerd voor diverse protocollen en beoordelingsrichtlijnen.

Opdrachtgevers

Econsultancy heeft sinds haar oprichting in 1996 al meer dan tienduizend projecten uitgevoerd. Projecten in opdracht van particulier tot de rijksoverheid, van het bedrijfsleven tot non-profit organisaties. De projecten kennen een grote diversiteit en hebben in sommige gevallen uitsluitend een onderzoekend karakter en zijn in andere gevallen meer adviserend. Steeds vaker wordt onderzoek binnen meerdere disciplines door onze opdrachtgevers verlangd. Onze medewerkers zijn in staat dit voor de opdrachtgever te coördineren en zelf (deel)onderzoeken uit te voeren. Ter illustratie van de veelvoud en veelzijdigheid van de projecten in de werkelden bodem, waterbodem, ecologie, archeologie, water en milieu kunnen uitgebreide referentielijsten worden verschaft.

Vestiging Limburg

Rijksweg Noord 39
6071 KS Swalmen
Tel. 0475 - 504961
Swalmen@econsultancy.nl

Vestiging Gelderland

Fabrieksstraat 19c
7005 AP Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Doetinchem@econsultancy.nl

Vestiging Brabant

Rapenstraat 2
5831 GJ Boxmeer
Tel. 0485 - 581818
Boxmeer@econsultancy.nl